

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın *Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM* tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **24.06.2025**

Gülderen VARLI

Van Milletvekili

İller Bankası (İLBANK), yerel yönetimlere alt ve üstyapı projelerinde mali ve teknik destek sunan, kamu hizmetleri açısından kritik bir kamu kuruluşudur. Ancak kamuoyuna ve Sayıştay raporlarına yansıyan uygulamalar, İLBANK'ın özellikle belediyelere sağladığı kredi ve hibe desteklerinde ayrımcılığa dayalı kararlar aldığını göstermektedir. Kayyım belediyelerine sınırsız kredi desteği sağlanırken, seçilmiş yerel yönetimlerin çeşitli gerekçelerle mali kaynaklara erişiminin engellendiğine dair bilgiler basında da sıkça yer almaktadır.

İller Bankası'nın 2021 ve 2022 yılı Sayıştay denetim raporlarında kurumsal denetimsizlikten kaynaklanan ciddi mali usulsüzlükleri gözler önüne sererken, tamamlayıcı sağlık sigortası gibi harcamaları kurum bütçesinden karşılaması, ihale mevzuatına aykırı işlemler gerçekleştirilmesi gibi bulgular yer almıştır. Ayrıca, kurumda kadın çalışan sayısının az olması kurumsal yapının kapsayıcılıktan uzak olduğunu göstermektedir.

Yerel yönetimlerin merkezi bütçeye olan borçları bahane edilerek maaş ödemelerinin yapılamayacak duruma gelmesi, hizmet üretiminin durması, halkın mağdur edilmesi gibi sonuçlar doğuran bu uygulamalar demokratik yönetime doğrudan bir müdahale niteliğindedir.

Örneğin basında yer alan bilgilerde; 2021 yılında İller Bankası tarafından kredi desteği sağlanan 279 projenin yalnızca biri MHP, 42'si AKP belediyelerine ait olup; diğer siyasi partilerden seçilen belediyelere herhangi bir destek sağlanmadığı anlaşılmaktadır. Yine hibe projelerinde de benzer bir eşitsizlik göze çarpmaktadır. Bu tablo, yerel yönetimlerin parti kimliklerine göre ayrıştırıldığını ve kamu kaynaklarının adil dağıtılmadığını ortaya koymaktadır.

Daha önceden basına yansıyan Van Edremit Belediyesi'nin teminat mektubu alamaması, Van Büyükşehir Belediyesi'ne kayyım ataması öncesi ve sonrası yapılan bütçe kesintileri arasındaki ciddi fark, belediyelere yönelik eşitlikten uzak mali politikaların varlığını ortaya koymaktadır.

Ayrıca Diyarbakır Bağlar ve Sur belediyelerinde, kayyım döneminden kalan borçlar nedeniyle maaş ödemelerinin yapılamaması gibi durumlar da dikkat çekmektedir.

Yine Van'da Özalp belediyesinin yapmış olduğu kredi talebine 7 aydır herhangi bir dönüş yapılmadığı tarafımıza bildirilmiştir. Özalp belediyesi gibi Van İpekyolu, Diyarbakır Yenişehir belediyesi gibi kredi konusunda sayısız belediye ciddi sıkıntılar yaşamaktadır.

İller Bankası'nın belediyelere sağladığı kaynaklar konusunda geç ve olumsuz dönüşleri, denetimsizlikleri ve eşitsizlikler demokratik yerel yönetim anlayışına zarar vermektedir.

Bu bağlamda;

1. Son beş yılda (2020–2025) İller Bankası tarafından belediyelere verilen kredi ve hibe desteklerinin il ve belediye bazında dağılımı nasıldır? Hangi belediyelere ne kadar kredi verilmiştir?
2. 2021 Sayıştay raporlarında yer alan, banka personelinin tamamlayıcı sağlık sigortası giderlerinin kurum bütçesinden karşılanması uygulamasına neden zamanında son verilmemiştir? Bu uygulama nedeniyle kamu bütçesinden ne kadar ödeme yapılmıştır?
3. Van ili Edremit Belediyesi'nin, belediye projeleri için İller Bankası'ndan teminat mektubu alamamasının gerekçesi nedir? Bu karar, hangi kurumsal veya mali kriterlere dayandırılmıştır?
4. 2025 yılında Van Büyükşehir Belediyesi'ne yönelik yapılan bütçe kesintileri, seçilmiş yerel yöneticiler görevdeyken artırılırken, göreve atanan kayyım döneminde neden azaltılmıştır? Bu farkın nedeni kamuoyuna açıklanacak mıdır?
5. 2016 yılından bu yana kayyım atanan belediyelere İller Bankası tarafından toplam ne kadar kredi verilmiştir? Bu belediyeler hangileridir ve hangi projeler için kredi kullanılmıştır? Bu desteklerin iller ve projeler bazında dökümü nedir?
6. Kayyım döneminde yapılan borçlanmalar nedeniyle, seçilmiş belediye yönetimlerinin bütçelerinden yapılan kesintilerle ilgili olarak bakanlığınızın izlediği politika nedir? Bu uygulamalar sonucunda maaş ödeyemeyen belediye sayısı kaçtır? Bu durumun hukuki dayanağı nedir?
7. İller Bankası'nın kredi ve hibe dağıtımında kullandığı ölçütler nelerdir?
8. Belediyelere sağlanan kamu kaynaklarının dağıtımı ve kesinti uygulamaları hakkında kamuoyuna açık şeffaf raporlar yayımlamayı planlıyor musunuz?
9. Belediyelere yapılan ödemeler, kesintiler, kredi tahsisleri ve teminat mektubu işlemleri gibi mali süreçlerdeki karar mekanizmalarında hangi ölçütler etkili olmaktadır?

10. Belediyelerin mali yapısının güçlendirilmesi ve hizmet üretme kapasitesinin artırılması açısından İller Bankası'nın uyguladığı politikaları gözden geçirmeye yönelik Bakanlığınızın herhangi bir çalışması bulunmakta mıdır?
11. Özalp belediyesinin yaptığı kredi başvurusuna 7 aydır dönüş yapılmamasının gerekçesi nedir?
12. Van'ın Özalp ve İpekyolu, Diyarbakır'ın Yenişehir Belediyesi'nde olduğu gibi kredi başvurusuna dönüş yapılmayan ya da kredi başvuru talebi olumsuz yanıtlanan belediye sayısı kaçtır? Bunun illere ve belediyelere göre dağılımı nasıldır?
13. Son 2 yılda İller Bankasına teminat mektubu başvurusunda bulunan belediye sayısı kaçtır? Yapılan bu başvurulara verilen dönüşlerin dağılımı nasıldır?